

schváleným výborem Třicítitří, se upravuje činnost akciových společností, společností s ručením omezeným a státních nebo veřejně užitečných podniků; státní kontrolní komise jest oprávněna kontrolovati hospodářství podniků, dotovaných státem. Uvedená komise může také propouštěti zaměstnance těchto společností a snížiti jejich platy. — **N ě m e c k o:** Říšský komisař pro sjednocení justiční správy, dr. Frank, prohlásil při manifestaci pro německé právo, že podobně jako v Bavorsku budou vůbec na všech německých právnických fakultách z r u š e n y z k o u š k y z ř í m s k é h o p r á v a. V nejbližší době bude reformován také německý civilní řád soudní a německý trestní zákoník, zostřeny budou zejména tresty za korupci, za jednání proti dobrým mravům řádného obchodu a pod. — Pruské ministerstvo spravedlnosti ohlašuje jako první krok při znovuzavedení německého práva uzákonění selského práva a práva pozemkového. Omezen bude převod a dělení selských statků, t. j. statků střední velikosti, jež nejsou vzdělávány pomocí dělníků. Nabyvatelem takového statku může býti jen příslušník německé rasy. — Vydán byl zákon proti záplavě cizinců na německých vysokých školách. — Dobrovolná pracovní služba bude přeměněna v pracovní povinnost: tato bude míti dva stupně: občanský a vojenský. Podroben jí bude každý 19tiletý německý státní občan. Teprve po splnění těchto povinností se stane plnoprávným občanem, t. j. pak teprve nabude právní způsobilosti uzavírati sňatek a pod. — Připravuje se nový kartelový zákon, na jehož základě bude míti vláda možnost zameziti nepoměrné zisky kartelů a přinucovati podniky k tomu, aby zaměstnávaly dostatečný počet pracovních sil. — Vybudována byla ve větším rozsahu služba průmyslových a obchodních komor. — Uzákoněn byl zákaz prodejových premií. Dobropisy za nákup zboží smí býti honorovány pouze v penězích. Zvyšuje se ochrana obchodních živností jednotlivců zejména tak, že na dobu 6 měsíců se nepovolí nové obchod. živnosti. — **P o l s k o:** Zřízena byla polostátní banka, jež má přeměnit směnečné zadlužení polských velkostatků v dlouhodobý úvěr nebo aspoň v úvěr na prostředně dlouhou dobu. Stát převzal částečnou záruku za nedobytné pohledávky. — **R a k o u s k o:** Nařízením spolkového kancléře byla rozpuštěna komunistická strana. — Nařízením byly rovněž zakázány politické stávky, pak stávky v podnicích státních, podnicích veřejnoprávních korporací a všeužitečných. — Státní zaměstnanci budou znovu podrobeni přísaze, a to náboženské; budou pro ně zavedeny také uniformy. — **SSSR:** Vypsána byla 5 vnitřní půjčka druhé pětiletky; splatná jest po 10 letech, upsány mají býti 3 miliardy rublů. — **USA:** Vydán byl zmocňovací zákon k provedení měnové reformy. Na základě tohoto zákona jest polkový president oprávněn vydati bankovky do 3 miliard dol., snížiti hodnotu dolaru až o 50% a přijímati splacení válečných dluhů v stříbre až do 100 mil. dol. — Vláda připravila nouzový zákon na pomoc průmyslu: dle této osnovy průmysl na přání vlády má dobrovolně omeziti výrobu a zároveň uzavříti cenové dohody. Protitrustové zákony budou sušpendovány. Vláda bude zmocněna zakročiti proti podnikům, jež se ustanovením tohoto zákona nepodrobí. Zavedeny budou kolektivní mzdové smlouvy. — Má býti jmenován státní komisař pro železnice, který bude zúčastněn při jejich sanaci a zároveň bude jejich činnost kontrolovati. — Zavedena byla dobrovolná pracovní služba. Dobrovolníci pod vedením příslušníků vojska mají obstarati všeužitečné práce, zejména zalesňování; koncentrováni jsou ve zvláštních táborech.

Kč.

• **Z právnických fakult.** Pre budúci rok 1933/34 zvolený bol rektorom Komenského univerzity v Bratislave prof. Dr. B o h u š T o m s a. Dekanom právnickej fakulty teje univerzity prof. Dr. R u d o l f R a u s c h e r. — Na stavbu Univerzitného mesta na pozemkoch Lafranconi došlo spolu 13 návrhov. Porota k posúdeniu týchto návrhov prideliť po tieto dni ceny: I. 60.000 Kč, II. 45.000 Kč a III. 30.000 Kč. Mimo toho má porota k dispozícii 30.000 Kč na zakúpenie ďalších návrhov. Je to

další etapa univerzitního mesta kol'ko prvá a to výstavba univerzitnej koleje bola t. r. dokončená a slávnostne otvorená dňa 7. mája. —sk.—

Lektorát kriminalistiky navrhuje zříditi prof. Dr. Kallab při Ústavě pro trestní právo na právnické fakultě Masarykovy university v Brně. Lektorát se uvolil převzítí vrch. policejní rada Dr. Viktor S o b o t k a, náměstek policejního presidenta v Brně a šéf bezpečnostního oddělení, který je znamenitým odborníkem kriminalistickým. Lze doufati, že ministerstvo na tento návrh přistoupí, neboť se tu naskytá řídká příležitost výhodné spolupráce teorie a praxe, kdy náklady na zřízení tohoto lektorátu budou zcela minimální, neboť Dr. Sobotka se uvolil převzítí na sebe úkol i s opatřením veškerých vlastních pomůcek. Dr. Sobotka je nejen praktik, nýbrž i významný teoretik, jehož naši čtenáři poznali i z referátů o nedávných přednáškách. Právnické fakultě v Brně se tím dostane cenného doplnění, jež je vlastně podle slov navrhovatele nyní už nutností. Neboť bez základních znalostí kriminalistiky vycházejí doktoři práv z fakulty bez vědomostí, jež musí býti zcela obecné každému četnickému strážmistru i každému policejnímu inspektorovi. vr.

»**Silná ruka**« panuje v Německu dále. Badenská vláda propustila prof. Gustava R a d b r u c h a, čelného reprezentanta t. zv. jihoněmecké právně-filosofické školy, proslulého zejména klasickým dílem »Rechtsphilosophie«, o němž v tomto časopise bylo nedávno referováno. Prof. Radbruch politicky náležející straně sociálně-demokratické byl ministrem spravedlnosti v druhém Müllerově kabinetě. Kš.

K navrhované reformě jednacního řádu sněmoven. Mezi rozmanitými opatřeními, jež mají býti provedena v důsledku nynějších poměrů, uváděna jest i změna jednacích řádů obou sněmoven Národního shromáždění. Mimo jiné má býti obmezeno právo interpelační, zejména má býti čeleno »zneužívání« naléhavých interpelací. Zdá se, že tato snaha spočívá na nepochopení účelu interpelací vůbec, neboť možno-li našemu parlamentu v tomto směru něco vytknouti, jest to, že práv svých nevyužívá, nikoliv že by jich zneužíval. Není pochyby o tom, že právo interpelační jest jedním z nejdůležitějších práv každého zákonodárního sboru, neboť takovýmto způsobem může co nejúčinněji vykonávati kontrolu všech odvětví správy. Náš parlament převzal nevhodnou úpravu tohoto práva z jednacního řádu rakouské říšské rady z r. 1917 a bez pokusu o nápravu připustil, že z možnosti dotázaného člena vlády odpověděti ústně neb písemně, stalo se pravidlo, že na interpelace odpovídá se písemně. Pokud pak se jedná o interpelace naléhavé, jest všeobecně známo, že za naléhavou jest uznána interpelace jedině tehdy, jestliže vládní strany za souhlasu vlády se předem usnesly, že bude podána taková interpelace a o ní provedena rozprava. Jinak interpelacím opozičních stran jest naléhavost šmahem odpírána, takže posuzovány jsou jako obyčejné interpelace a jest skutečně záhadou, v čem by bylo možno spatřovati zneužívání tohoto práva. — Jestliže by na interpelačním právu mělo býti něco měněno, bylo by to spíše jeho rozšíření, než obmezení, nebo aspoň změna praxe v tom směru, že mělo by se státi pravidlem, aby na interpelace bylo odpovídáno ústně. Vztah příslušného ministra k obsahu interpelace je zajisté zcela jiný, má-li na interpelaci ústně odpovídati a svoji odpověď i obhajovati, než když prostě podepíše jako každý jiný správní akt v ministerstvu mu připravenou odpověď, jež se vytiskne a zapadne ve spoustě ostatních sněmovních tisků. Nebylo by nutno, aby o každé odpovědi byla prováděna rozprava, avšak odpovědi samotné, třeba sebe stručnější uvedly by členy vlády v užší kontakt se sněmovnami a oživily by zájem o plenární schůze, který, o čem nemůže býti pochyby, povážlivě upadl, ježto každý ví, že se v nich nestane nic, co by nebylo již předem dohodnuto a připraveno. Stálo by též za pokus oživit nepoužívané právo dotazu podle § 67 jedn. řádu poslanecké sněmovny (§§ 66 jedn. ř. senátu), což by bylo též ve shodě s úspornými tendencemi nynější doby, neboť by odpadl tisk dotazu i odpovědi. — Vývoj měl by tedy směřovati opačným směrem, než jakým